

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ІІІ-я НАУКОВО-МЕТОДИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
“ДОСВІДІ ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ
У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ПРИНЦИПІВ
БОЛОНСЬКОЇ ДЕКЛАРАЦІЇ”**

(5-6 лютого 2008 р.)

Тези доповідей

ОДЕСА 2008

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
„ДОСВІД І ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ
У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ПРИНЦИПІВ
БОЛОНСЬКОЇ ДЕКЛАРАЦІЇ”**

(5-6 лютого 2008р.)

Тези конференції

ОДЕСА – 2008

Науково – методична конференція „Досвід і проблеми впровадження у навчальний процес принципів Болонської декларації” ОДЕКУ. Тези конференції.

Одеса: ОДЕКУ, 2008. – 67 с.

Організаційний комітет конференції:

1. Гопченко Є.Д. – проректор з НМР, голова оргкомітету;
2. Сербов М.Г. – перший проректор;
3. Владимірова О.Г. – декан екологічного факультету;
4. Єхніч М.П. – директор гідрометеорологічного інституту;
5. Коваленко Л.Б. – декан факультету комп'ютерних наук та менеджменту;
6. Шекк П.В. - декан природосхоронного факультету;
7. Іваненко О.Г.- зав.кафедри гідроекології та водних досліджень;
8. Пісарук Т.М. – начальник навчально-методичного відділу;
9. Брок Ю.Є. – зав.лабораторії моніторингу якості підготовки спеціалістів;
- 10.Галайко Т.С. -- методист навчально-методичного відділу.

В збірнику представлені тези науково – методичної конференції „Досвід і проблеми впровадження у навчальний процес принципів Болонської декларації” ОДЕКУ. Матеріали публікуються за авторськими поданнями без редагування з боку оргкомітету.

ЗМІСТ

Степаненко С.М. Вступне слово	5
Гопченко Є.Д., Пісарук Т.М. Методичне забезпечення впровадження у навчальний процес університету положень Болонської декларації	8
Єхніч М.П. Організаційні заходи по застосуванню положень Болонської декларації за напрямом „Гідрометеорологія”	10
Сафранов Т.А. Сучасний стан навчально-методичної забезпеченості нормативних дисциплін стандарту підготовки бакалаврів-екологів	11
Герасимов О.І. Можливості та проблеми рейтингової та кредитно-модульної системи оцінки знань студентів	13
Польовий А.М. Впровадження кредитно-модульної системи при вивченні дисципліни „Сільськогосподарська метеорологія”	14
Сафранов Т.А., Чугай А.В., Волков А.І., Бірон О.О., Фролова Н.М. Впровадження кредитно-модульної системи при вивченні дисципліни „Загальна екологія та неоекологія”	15
Волошина Ж.В., Врублевська О.О., Волошина О.В. Проблеми планування навчального процесу на заочному факультеті в умовах впровадження принципів Болонської декларації	17
Федорова Г.В. Впровадження кредитно-модульної системи на кафедрі хімії навколишнього середовища при вивченні фундаментальних і вибіркових хімічних дисциплін студентами екологічного напрямку	19
Івус Г.П., Іванова С.М., Гурська Л.М. Елементи студентської творчості та Болонська декларація	21
Олійник А.М., Краснянська Н.Д. Кредитно-модульна система оцінювання знань студентів та її застосування при викладанні дисциплін «Філософія» та «Політологія»	23
Расторгуєва Т.Є., Воронежцева А.А., Чорна О.В., Чокан Л.О. Особливість впровадження модульної системи організації та контролю у навчальний процес довузівської підготовки іноземних слухачів	25
Іваненко О.Г. Оцінка знань студентів методом вільних відповідей на комп'ютерний тест	28
Колодєєв Є.І., Гриб О.Н. Логіко-тестова система контролю знань студентів по дисципліні МГМВ (гідрологічні вимірювання)	30
Глушков О.В. Стратегія інтенсивного навчання, інформаційні комп'ютерні технології й елементи синтетичної психіки у методиці викладання математичних дисциплін у відповідності з принципами Болонської декларації	32
Гнатовська Г.А. Діагностика рівня знань студентів з використанням тестових завдань діяльнісного характеру	34
Грудев П.Х. Про використання мультимедійно-інтерактивних додатків для самостійного вивчення деяких дисциплін на кафедрі	36

екологічного права

Аркатов Ю.Н. Математична модель тестового контролю якості знань учнів при кредитно-модульній формі організації навчального процесу	38
Коваленко Л.Б., Владимирова О.Г., Кузніченко С.Д. Розробка та перспективи використання інформаційної системи «АЛЬМА МАТЕР» для управління навчальним процесом ОДЕКУ	40
Вітавецька Л.А., Чернякова Ю.Г., Середенко С.С., Іваницька Л.М., Кузаконь Г.А. Концептуальні аспекти підвищення рівня викладання математики на шляху взаємодії викладачів вузів та середніх шкіл згідно з принципами Болонської декларації	42
Козловська В.П., Кругляк Ю.О. Застосування тест-програм у навчальному процесі	44
Кругляк Ю.О., Козловська В.П. Загальні принципи розробки навчаючих програм	46
Шаблій О.В. Методичні аспекти адаптації учбового матеріалу і тестових завдань для студентів різних форм навчання з використанням платформ “Moodle”, “BlackBoard”, “Angel”, “Aflss.”	48
Глушков О.В., Свиначенко А.А., Лобода А.В., Хецеліус О.Ю. Шляхи підвищення якості підготовки фахівців: нейромережевий підхід в теорії та методиці викладання	51
Бубнов І.В. Мотивація самостійної роботи студентів: соціально-психологічний аспект	53
Троян А.О. Досвід модульної системи в процесі виховання культури мовлення майбутнього фахівця	55
Джой Т.В., Агенідзе Е.А. Засоби активізації викладання спеціальних дисциплін українською мовою	57
Арестов С.В. Болонський процес та практичні аспекти кредитно-модульної системи по конометрії	59
Горліченко М.Г. Творчий підхід до організації СРС в Болонському процесі	60
Шевченко С.В. Показники якості підготовки фахівців, їх роль у формуванні системи контролю якості освіти	62
Расторгуєва Т.С., Бондаренко В.М., Аркатов Ю.Н., Лелюк Л.М. Про впровадження у навчальний процес довузівської підготовки модульної системи організації та контролю знань	64

Горліченко М.Г., к.пед.н., доц.

ТВОРЧИЙ ПІДХІД ДО ОРГАНІЗАЦІЇ СРС В БОЛОНСЬКОМУ ПРОЦЕСІ

Процес інтеграції національних систем вищої освіти країн Європи має за мету створення до 2010 року єдиного європейського середовища у сфері освіти та науки. Він передбачає введення загальних для всього континенту стандартів і критеріїв щодо якості освіти та визнання на цій підставі дипломів про вищу освіту. Таким чином, основними завданнями та принципами створення зони Європейської вищої освіти (шість цілей Болонського процесу) було визначено: 1) введення двох циклів навчання у ВНЗ; 2) запровадження кредитної системи; 3) формування системи контролю якості освіти; 4) розширення мобільності студентів і викладачів; 5) забезпечення працевлаштування випускників, 6) забезпечення привабливості європейської системи освіти.

При зростаючих потоках наукової інформації методологія сучасної вищої освіти акцентує увагу на переорієнтацію навчання студента з суто лекційно-інформативної форми на індивідуально-диференційовану та особистісно-орієнтовану форму, за якою основне призначення лекцій зводиться, наприклад, до означення, інформаційного огляду проблеми і можливих шляхів її вирішення.

У зв'язку з цим, нині у системі національної вищої освіти визначається тенденція переходу від навчання у форматі „teaching” (викладання) до навчання у форматі „learning” (вивчення), при якому „особу не навчають, а особа навчається”. Відзначимо, що з трьох фаз освіти – викладання, засвоєння і підтвердження результатів навчання – тільки перша й остання фази відбуваються у вигляді контакту студентів і викладачів, а тому теоретично можуть розглядатися як формат викладання. Основна фаза освіти – друга – вже навіть теоретично відбувається у форматі вивчення. У рамках даного формату доросла людина навчається і вдосконалює свій фаховий рівень впродовж усього життя.

Таким чином, базовий принцип забезпечення якості вищої освіти – це самостійна, творча робота студента і творча активність викладачів; запровадження новітніх освітніх технологій та забезпечення умов для активної пізнавальної діяльності студентів. Модернізація навчального процесу у ВНЗ орієнтується на індивідуалізацію навчання, запровадження новітніх технологій, збільшення обсягів самостійної роботи.

Зокрема повномасштабна реалізація системи кредитів ECTS при організації навчального процесу передбачає:

створення умов для широкого застосування в навчальному процесі сучасних педагогічних технологій і передового світового досвіду;

розвиток національної і міжнародної академічної мобільності, розширення можливостей залучення іноземців до навчання у свої ВНЗ;

підвищення оперативності й обґрунтування контролю підготовки студентів та їхньої атестації;

полегшення реалізації індивідуальних форм навчання тощо.

Нині при організації навчального процесу у вищій школі України визначення трудомісткості освітньо-професійної програми підготовки, обсягу навчальних дисциплін і різних видів навчального навантаження здійснюється в академічних годинах. Проте визначення обсягу окремих складових навчального плану в академічних годинах не дає уявлення про відносний внесок складових у реалізацію програми підготовки фахівця у цілому.

На самостійну роботу студентів відводиться 24 години у заліковому кредиті, в тому числі на індивідуальні заняття згідно з розкладом, консультації, контроль за самостійною роботою тощо. Безумовно, для посилення ролі самостійної роботи студентів необхідне відповідне науково-методичне забезпечення, здатне забезпечити підґрунтя для самостійного творчого опанування і осмислення знань та прояву творчої і дослідницької ініціативи.

Впровадження системи залікових кредитів має супроводжуватися відповідними змінами в плануванні навчального процесу, що обумовлено збільшенням в структурі залікового кредиту складової роботи студента поза аудиторією (самостійна робота, консультації, виконання індивідуальних завдань тощо). Регулярна самостійна робота студента з метою формування навичок самостійного пошуку інформації, її аналітичного осмислення та продукування нових знань є європейським нормативом для магістра.

Це, в свою чергу, викликає суттєве підвищення нормативного рівня методичного та інформаційного забезпечення позааудиторної роботи студентів, регулярних індивідуальних консультацій, змінює акцент в академічному навантаженні викладачів з аудиторної складової на навчально-методичну роботу. Стає необхідною регулярна робота над оновленням змісту навчальних матеріалів, інформаційних джерел для самостійних занять, а також методик контролю знань студентів, що ставить викладачів перед необхідністю постійного самовдосконалення і самонавчання.

Традиційно вважається, що студент під час самостійної роботи має опрацювати конспекти лекцій, матеріали, що виносяться на практичні і семінарські заняття, самостійно складати власні конспекти, виконувати реферати тощо, але ми маємо справу лише з інформаційно-репродуктивними формами роботи, що вкрай недостатньо для забезпечення якісної вищої освіти.

Творча складова самостійної роботи, наближена до наукового осмислення і узагальнення, можлива лише як результат організації самоосвіти з обов'язковою присутністю в ній індивідуалізованого, з врахуванням певного рівня творчих можливостей і навчальних здобутків студентів.

Реальними шляхами впровадження творчого підходу до організації самостійної роботи студентів ми вважаємо посилену увагу до новітніх технологій навчання, які передбачають розроблення інтерактивних методичних комплексів навчальних дисциплін, що подаються студентам на сайтах кафедр, створення електронних бібліотек та електронних читальних залів, забезпечення ефективного доступу до Інтернету як джерела наукової інформації тощо.

**Науково-методичної конференції
“Досвід і проблеми впровадження у навчальний процес принципів
Болонської декларації”
(5-6 лютого 2008р.)**

Тези конференції

Підписано до друку 14.01.08 р. Формат 60x84/16
Папір офсетний. Ум. друк. арк. 4,25
Наклад 100 прим. Замовлення 180
Видавництво та друкарня "ТЕС"
(Свідоцтво ДК № 771) Одеса, Канатна 81/2.

Надруковано з готового оригінал-макета

Одеський державний екологічний університет
65016, Одеса, вул. Львівська, 15
